

SAĞLIK HİZMETLERİ ALANLARINDA EĞİTİM GÖREN MEZUNİYET AŞAMASINDAKİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KAYGI DURUMLARI İLE KARIYER GELECEĞİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Nezihe TÜFEKÇİ

Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta Sağlık Hizmetleri MYO, Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü Yaşlı Bakımı Programı

nezihetufekci@gmail.com

Öğr. Gör. Halil TÜRKTEMİZ

KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü Tıbbi Görüntüleme Programı

halilturktemiz@gmail.com

ÖZ

Amaç: Mezuniyet aşamasına gelmiş sağlık hizmetleri alanında eğitim gören üniversite öğrencilerinin kaygı durumlarını ve kariyer gelecekleri hakkındaki düşüncelerini belirlemeye çalışmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın evrenini Konya ilindeki bir Vakıf Üniversitesi'nin Sağlık Hizmetleri MYO ve Sağlık Bilimleri Yüksekokulu'nun son sınıf öğrencileri (583 kişi) oluşturmaktadır. Sağlık Bilimleri Yüksekokulu'nda Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Beslenme ve Diyetetik ile Ebelik bölümlerinin mezuniyet aşamasına gelen öğrencileri bulunmadığından dolayı araştırma kapsamına dahil edilmemiştir. Araştırma kapsamına dahil edilmeyen bölümler araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Araştırmada orantılı tabakalı örnekleme yöntemi seçilmiştir. Bu doğrultuda her bölümün evreni temsil etme oranına göre örneklem sayıları belirlenmiş ve 254 kişiye ulaşılmıştır. Veriler, Öner ve Le Comte (1983) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri, Kalafat (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Kariyer Geleceği Ölçeği ile katılımcıların demografik özelliklerini içeren anket sorularından elde edilmiştir. Elde edilen veriler SPSS 20.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliklerini belirlemede Cronbach's Alpha katsayılarından yararlanılmıştır. Bu doğrultuda güvenilirlik katsayıları; durumluk kaygı ölçeğinin 0,928; sürekli kaygı ölçeğinin 0,855; kariyer geleceği ölçeğinin 0,895 olarak tespit edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların %65,0'i mezuniyetten sonra iş bulma inancının olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %79,1'i kadın, %21,1'i erkektir. Kadınların durumluk kaygı düzeyleri erkeklerin durumluk kaygı düzeylerinden istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Kadınların sürekli kaygı düzeyleri, erkeklerin sürekli kaygı düzeylerinden istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Bilgi alt boyutu cinsiyete göre incelendiğinde erkeklerin tutumu kadınların tutumundan istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek çıkmıştır. Fizyoterapi Programının durumluk kaygı düzeyleri İlk ve Acil Yardım Programına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Sürekli kaygı durumlarına göre

incelendiğinde herhangi bir bölümün kaygı durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Katılımcıların durumluk kaygıları ve sürekli kaygıları ile kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği ve bilgi alt boyutları arasında negatif yönlü istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların durumluk kaygıları ile sürekli kaygıları arasında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. İş bulma inancı olmayan katılımcıların durumluk ve sürekli kaygı durumları anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Katılımcılardan iş bulma inancı olanların kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği ve bilgi alt boyutlarında iş bulma inancı olmayanlara göre tutumları istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Sonuç: Günümüzde üniversite sayıları ve üniversitedeki bölümlerin sayıları her geçen gün artış göstermektedir. Bu durum üniversite mezunu nitelikli kişilerin artış göstermesine olanak sağlamaktadır. Fakat üniversite mezunu kişilerin iş bulma olanakları da her geçen gün zorlaşmaktadır. Katılımcıların kaygı düzeyleri arttıkça kariyer gelecekleri tutumları azalmaktadır. Katılımcıların durumluk kaygıları arttıkça sürekli kaygı durumları da artmaktadır. İş bulma inancı olanların sürekli ve durumluk kaygı durumları daha az ve kariyer geleceği tutumlarının daha iyi olduğu söylenebilmektedir. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin kariyerlerine doğru yön verebilmeleri için kaygı durumlarını azaltan faaliyetlerin yapılması gerekmektedir. İş fırsatların artırılması bu faaliyetlerden birisidir. Araştırma verileri doğrultusunda yapılan analiz sonucunda bazı anlamlı olmayan sonuçlar da bulunmuştur. Gelecekte yapılacak olan araştırmalarda daha fazla kişiye ulaşarak yapılacak araştırmalarla yeni bulgulara ulaşılabilir. Bunun yanı sıra araştırma kapsamına farklı alanları ilişkilendirerek literatüre katkı yapılabilir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Hizmetleri, Üniversite Öğrencileri, Kaygı, Kariyer Geleceği

EVALUATION OF THE ANXIETY STATE AND CAREER FUTURES' OF UNIVERSITY STUDENTS AT THE GRADUATION STAGE OF THE HEALTH SERVICE EDUCATION

ABSTRACT

Aim: The aim of this study is to determine the anxiety level of university students who are about to graduate and studying in the field of health services and their thoughts about their future career.

Method: The study population consists of 583 students on their last class of Vocational School of Health Services and School of Health Sciences of a Foundation University in Konya. School of Health Sciences, physiotherapy and Rehabilitation, Nutrition and Dietetics and Midwifery departments are not included in the scope of the research due to the lack of students at the graduation stage. The sections that are not included in the research coverage constitute the limitation of the research. Proportional stratified sampling method was used for the study. Accordingly, the sample numbers were determined according to the ratio of each department representing the study population and 254 people were sampled for the study. The data were obtained from the State-Trait Anxiety Inventory which was adapted to Turkish by Öner and Le Comte (1983), the Career Future Scale adapted to Turkish by Kalafat (2012) and some survey questions included the demographic characteristics of the participants. The data obtained were

analyzed with SPSS 20.0 package program. Cronbach's Alpha coefficients were used to determine the reliability of the scales used in the study. In this respect, reliability coefficients are; the state anxiety scale was 0.928; the trait anxiety scale was 0.855; career future scale was determined as 0.895.

Findings: 65,0% of the participants stated that they have faith in finding a job after graduation. 79.1% of the participants were female and 21.1% were male. The state anxiety levels of women were found to be statistically higher than the state anxiety levels of men. The level of trait anxiety of women was found to be statistically higher than the trait anxiety level of men. When the information sub-dimension was examined by gender, the attitude of men was significantly higher than that of women. The state anxiety levels of the Physiotherapy Program were found to be statistically higher than the First and Emergency Aid Program. There was no statistically significant difference between the anxiety states of any department. It was found that there was a statistically significant negative correlation between the participants' status concerns and persistent concerns and their career compatibility, career optimism, and knowledge sub-dimensions. There was a statistically positive and meaningful relationship between the participants' state anxiety and trait anxiety. The state and trait anxiety levels of the participants who had no belief in finding a job were significantly higher. Attitudes of the participants who have the belief in finding a job are found to be statistically higher in their career compliance, career optimism and knowledge sub-dimensions than those who have no belief in finding a job.

Conclusion: Today, the number of universities and the number of departments in the university is increasing every day. This situation allows for the increase of qualified people who have graduated from the University. But the opportunities for university graduates to find jobs are getting harder every day. As the anxiety levels of the participants increased, their attitudes towards their career futures decreased. As the state anxiety of the participants increased, so did their trait anxiety. It can be said that those who have a belief in finding work are more less continuous and state anxiety and better career future attitudes. For this reason, it is necessary to carry out activities that reduce anxiety levels in order for university students to take proper decisions concerning their careers. Increasing job opportunities for graduates is one of these activities. Some non-meaningful results were also found as a result of the analysis conducted in accordance with the research data. New findings can be reached by reaching more people in future research. Besides this, contribution to literature can be made by associating different areas in the scope of research.

Keywords: Health Services, University Students, Anxiety, Career Futures

I.Giriş

Sağlık hizmetleri, toplumun sağlık düzeyini daha iyi hale getirmek için verilen hizmetlerin bütünü olarak tanımlamak mümkündür. Sağlık hizmetlerinin etkili sunumunu sağlamak için gerekli olan hususlardan birisi nitelikli sağlık insan gücüne sahip olabilmektir. Nitelikli sağlık insan gücünün oluşabilmesi ise eğitim seviyesi yüksek, analitik düşünebilen, kendini sürekli geliştiren sağlık personelleri ile mümkündür.

Üniversite sayısının hızla artmasıyla birlikte birçok branşta bölümlerin ve bölümlerdeki mezun öğrencilerin de sayısının artmasına neden olmaktadır. Mezun öğrencilerin artış göstermesi ve iş imkanlarının az olması mevcut öğrenciler üzerinde kaygıya neden olabilmektedir. Bu durum da öğrenime devam etmekte olan

öğrencilerin ya da mezun öğrencilerin geleceğe bakış açılarını olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir (Basmacı vd., 2017: 71).

Kariyer genel olarak iş yaşamında yukarıya doğru ilerlemedir (Mohan Bursalı ve Bayrak Kök, 2018: 48). Kariyer yukarı doğru ilerlemenin dışında bireylerin hayat boyu kendisine kattığı bütün değerler olarak da görülebilmektedir. Kariyeri, bireyin kendi tercihleri sonucunda şekillenen bir olgu olarak görmek de mümkündür.

Üniversiteden mezun olduktan sonra iş hayatının garantisi söz konusu olmadığı için kimi öğrenciler alternatif bölümler ya da alternatif mesleklere yönelerek kariyerlerine devam etmektedir. Geleceğe yönelik olan belirsizlikler öğrencilerde kaygıya neden olabilmektedir. Kaygı durumu da öğrencilerin kariyer geleceklerini yönlendirmektedir. Bu araştırma sağlık hizmetleri alanında eğitim gören ve mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı durumlarını ve kariyer geleceklerine olan tutumunu değerlendirmek üzere yapılmıştır.

II. Kaygı

Türk Dil Kurumu Sözlüğünde kaygı, isim anlamı olarak; üzüntü, endişe duyulan düşünce, gam, tasa gibi anlamlarda kullanılmaktadır (<https://sozluk.gov.tr/> 04.09.2019). Yine Türk Dil Kurumu Sözlüğünde kaygı, tıp alanında; genellikle kötü bir şey olacakmış düşüncesiyle ortaya çıkan sebebi bilinmeyen gerginlik duygusu olarak kullanılmaktadır (<https://sozluk.gov.tr/> 04.09.2019). Kaygı nedeni belli olmayan korkular bütünü olarak da ifade edilmektedir (Basmacı vd., 2017: 71). Bu tanımlardan yola çıkarak kaygıyı, kişinin karşılaştığı bir sorunun veya nedeni belli olmayan bir durumun kişiye korku, endişe, stres ve gerginlik gibi duyguları hissettirmesi olarak tanımlamak mümkündür.

Kaygı insanda durumluk ve sürekli olarak değerlendirilebilmektedir. Akış kuramına göre durumluk kaygı, zorluk düzeyinin bireysel beceri düzeyine göre daha yüksek olması durumundaki bireysel tecrübe olarak tanımlanabilmektedir (Sahraç, 2008: 126). Durumluk kaygı; gerginlik, tutukluk ve yaşanan endişe duyguları, belirli bir anda bir birey tarafından bu duygulara eşlik eden sinir sistemi aktivitesinin artması olarak da görülebilmektedir (Speilberger, 1972: 6). Stresin yoğun olduğu zamanlarda durumluk kaygı düzeyi yükselirken, stresin ortadan kalkmasıyla birlikte durumluk kaygı düzeyi azalmaktadır (Kara ve Acet, 2012: 249). Sürekli kaygı ise, bireyin kaygı yaşantısına olan yatkınlığı ya da bireyin içinde bulunduğu durumları genellikle stres olarak algılama eğilimi olarak tanımlanmaktadır (Nacar vd., 2011: 2). Bireyin normal durumu ile dolaylı olarak ilişki olabilecek sürekli kaygı, kişilik özelliklerini de belirleyebilir ve kişilik özellikleri bireyin kaygıya olan eğiliminden etkilenebilir (Umuzdaş vd., 2019: 222). Sürekli kaygı yaşayan kişilerin yaşam kalitesinin de düştüğünü söylemek mümkündür. Sürekli kaygı sonucunda ise mutsuzluk, memnuniyetsizlik, hayal kırıklığı, kolay incinebilirlik gibi durumlar görülebilmektedir (Nacar vd., 2011: 3).

III. Kariyer Geleceği

Kariyer, sadece bireyin sahip olduğu iş değil aynı zamanda bireyin iş yaşamında kendisinin üstlendiği işin gereklerine ilişkin amaç, duygu, beklenti ve arzularının, beceri ve yeteneğiyle işletmede ileriye yönelik hareket etmesi anlamı taşımaktadır (Mohan Bursalı ve Bayrak Kök, 2018: 49). Kariyer durağanlık göstermez süreklilik arz eder. Kişinin kendini geliştirme durumuyla da ilişkili bir kavramdır. Kişi kendini geliştirdikçe kariyeri de ona göre şekillenecektir.

Kariyer gelişimi süresince öğrenciler mesleki ilgi alanlarını belirlemek ve bu ilgi alanlarına uygun eğitimi alabilmek için çaba gösterirken diğer yandan değişen eğitim sistemi, merkezi sınav sisteminin uygulamasındaki değişiklikler, müfredattaki değişiklikler ve uzun vadede yaşanan işsizlik sorunları gibi hususlar öğrencilerin alacak oldukları kararlarda etkili olmaktadır (Çetin Gündüz ve Nalbantoğlu Yılmaz, 2016: 1009). Bu hususların yanı sıra kişinin kariyer geleceğini; kişinin ilgi alanları, bireysel azim, çevresindeki kişilerin yönlendirmeleri gibi hususların da etkilediğini söylemek mümkündür.

IV. Yöntem

Araştırmada mezuniyet aşamasına gelmiş sağlık hizmetleri alanında eğitim gören üniversite öğrencilerinin kaygı durumlarını ve kariyer gelecekleri hakkındaki düşüncelerini belirlemeye çalışmak amaçlanmıştır. Araştırmanın evreni; Konya'da bir Vakıf Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO ve Sağlık Bilimleri Yüksekokulu'nda son sınıfta okuyan 583 öğrenciden oluşmaktadır. Sağlık Bilimleri Yüksekokulu'nda Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Beslenme ve Diyetetik ile Ebelik bölümlerinin mezuniyet aşamasına gelen öğrencileri bulunmadığından dolayı araştırma kapsamına dahil edilmemesi araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Araştırmada orantılı tabakalı örneklem seçilmiş olup 254 kişiye ulaşılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda her bölümün evreni temsil etme oranına göre örneklem sayıları belirlenmiştir.

Araştırmada veriler anket vasıtasıyla elde edilmiştir. Oluşturulan anket formu dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıları tanımlamaya yönelik demografik özelliklerini içeren sorular yer almaktadır. İkinci ve üçüncü bölümde Spielberger ve arkadaşları (1970) tarafından geliştirilen ve Öner ve Le Comte (1983) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri yer almaktadır. Dördüncü bölümde ise Rottinghaus, Day ve Borgen (2005) tarafından geliştirilen ve Kalafat (2012) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Kariyer Geleceği Ölçeği yer almaktadır. Elde edilen veriler SPSS 20.0 paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliklerini belirlemede Cronbach's Alpha katsayılarından yararlanılmıştır. Bu doğrultuda güvenilirlik katsayıları; durumluk kaygı ölçeğinin 0,928; sürekli kaygı ölçeğinin 0,855; kariyer geleceği ölçeğinin 0,895 olarak tespit edilmiştir.

V. Bulgular

Araştırmanın analizlerine katılımcıların kişisel özellikleri belirlemekle başlanmıştır. Tablo 1 incelendiğinde katılımcıların %79,9'u gibi büyük çoğunluğunun kadın olduğu

görülmektedir. Gelir durumları incelendiğinde 2001 ve üstü gelire sahip olanlar %44,1 ile diğer gruplardan daha fazla olduğu görülmektedir. Katılımcıların %61,0'i Sağlık Hizmetleri MYO'nda yer almaktadır. Bunun nedeni Sağlık Bilimleri Yüksekokulu'nda mezuniyet aşamasına gelmeyen bölümlerin olmasını söylemek mümkündür. Anne eğitim düzeyi en fazla %42,9 ile ilkökul mezunu olduğu görülmektedir. Baba eğitim düzeyleri incelendiğinde en fazla %30,7 ile lise mezunu olduğu görülmektedir. Katılımcıların %44,9'u da meslek lisesinden mezun olduğu görülmektedir. Bölüm kontenjan sayılarının birbirine yakın olması ve orantılı tabakalı örneklem yöntemi seçilmesi nedeniyle bölümlerdeki katılımcı sayıları birbirine yakın olduğu görülmektedir. Katılımcıların yerleşim yerlerine göre incelendiğinde %76,0'sı il merkezinden geldiği görülmektedir. Katılımcıların %85,8'i kariyer planı olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %92,5'i ise kendi okuduğu bölümde çalışmak istediğini belirtmiştir. Çalışma durumları incelendiğinde katılımcıların %89,4'ünün herhangi bir yerde çalışmadığı görülmektedir. Katılımcıların %65,0'i mezuniyetten sonra iş bulma inancının olduğunu belirtmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Kişisel Özellikleri

Cinsiyet	N	%	Bölüm	N	%
Kadın	203	79,9	Anestezi	25	9,8
Erkek	51	20,1	Çocuk Gel (2 Yıllık)	27	10,6
Gelir Durumu	N	%	Diyaliz	25	9,8
0-1000	99	39,0	Fizyoterapi	30	11,8
1001-2000	43	16,9	İlk ve Acil Yardım	23	9,1
2001 ve üzeri	112	44,1	Tıbbi Görüntüleme Tek.	25	9,8
Okul	N	%	Çocuk Gel (4 yıllık)	33	13,0
Sağlık Hiz. MYO	155	61,0	Hemşirelik	35	13,8
Sağlık Bil. YO	99	39,0	Odyoloji	31	12,2
Anne Eğitim Düzeyi	N	%	Yerleşim Yeri	N	%
İlkokul	109	42,9	İl Merkezi	193	76,0
Ortaokul	65	25,6	İlçe	51	20,1
Lise	49	19,3	Belde-Köy	10	3,9
Önlisans	11	4,3	Kariyer Planı	N	%
Lisans ve üstü	20	7,9	Evet	218	85,8
Baba Eğitim Düzeyi	N	%	Hayır	36	14,2
İlkokul	56	22,0	Bölümünde Çalışma İsteği	N	%
Ortaokul	55	21,7	Evet	235	92,5
Lise	78	30,7	Hayır	19	7,5
Önlisans	22	8,7	Çalışma Durumu	N	%
Lisans ve üstü	43	16,9	Evet	27	10,6
Mezun Olduğu Lise	N	%	Hayır	227	89,4
Genel Lise	59	23,2	İş Bulma İnancı	N	%
Meslek Lisesi	114	44,9	Evet	165	65,0
Anadolu Lisesi	47	18,5	Hayır	89	35,0
Diğer	34	13,4	Toplam	254	100
Toplam	254	100			

Tablo 2. Katılımcıların Durumluk Kaygı, Sürekli Kaygı ve Kariyer Geleceği Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Analizi

	Cinsiyet	Ortalama	St. Sapma	t	p
Durumluk Kaygı	Kadın	45,70	12,64	2,384	0,018
	Erkek	41,07	11,39		
Sürekli Kaygı	Kadın	45,40	8,75	2,294	0,023
	Erkek	42,20	9,49		
Kariyer Uyumluluğu	Kadın	3,83	0,58	1,195	0,233
	Erkek	3,72	0,67		
Kariyer İyimserliği	Kadın	3,67	0,65	1,172	0,242
	Erkek	3,55	0,59		
Bilgi	Kadın	3,11	0,85	-3,380	0,001
	Erkek	3,55	0,76		

Tablo 2’de görüldüğü gibi, kadınların durumluk kaygı düzeyleri erkeklerinkinden anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur (p=0,018). Yine kadınların sürekli kaygı düzeyleri erkeklerinkinden anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur (p=0,023). Kariyer uyumluluğu boyutunun cinsiyete göre incelenmesi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (p=0,233). Kariyer iyimserliği boyutunun cinsiyete göre incelenmesi sonucunda gruplar arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (p=0,242). Bilgi alt boyutunun ise erkeklerin ortalamasının kadınlarinkinden anlamlı derecede farklı olduğu tespit edilmiştir (p=0,001).

Tablo 3. Katılımcıların Durumluk ve Sürekli Kaygılarının Bölümlere Göre Analizi

	Bölümler	Ortalama	St. Sapma	F	p	Farklılık
Durumluk Kaygı	Anestezi	44,72	11,13	3,026	0,003	4-5
	Çocuk Gel. (2 yıllık)	47,89	12,91			
	Diyaliz	44,06	11,59			
	Fizyoterapi	49,25	15,53			
	İlk ve Acil Yardım	37,96	9,35			
	Tıbbi Gör. Tek.	48,46	14,04			
	Çocuk Gel. (4 yıllık)	40,79	11,58			
	Hemşirelik	41,53	11,84			
	Odyoloji	48,31	9,71			
Sürekli Kaygı	Anestezi	45,65	10,04	1,051	0,398	
	Çocuk Gel. (2 yıllık)	44,26	8,25			
	Diyaliz	43,35	7,83			
	Fizyoterapi	45,34	10,01			
	İlk ve Acil Yardım	42,62	7,63			
	Tıbbi Gör. Tek.	47,62	10,90			
	Çocuk Gel. (4 yıllık)	43,49	8,98			
	Hemşirelik	43,49	9,39			
	Odyoloji	47,11	6,87			

Tablo 3’te görüldüğü gibi katılımcıların durumluk kaygı durumlarının bölümlere göre incelendiğinde Fizyoterapi’de okuyan öğrencilerin İlk ve Acil Yardım’da okuyanlara göre durumluk kaygı düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek

bulunmuştur. Sürekli kaygı durumlarına göre incelendiğinde herhangi bir bölümün kaygı durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Katılımcıların bölümleri ile kariyer uyumluluğu alt boyutu arasında yapılan analiz sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (F= 1,198; p= 0,301). Katılımcıların bölümleri ile kariyer iyimserliği alt boyutu arasında yapılan analiz sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (F= 1,377; p= 0,207). Katılımcıların bölümleri ile bilgi alt boyutu arasında yapılan analiz sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir (F= 1,335; p=0,227).

Tablo 4. Durumluk Kaygı, Sürekli Kaygı ve Kariyer Geleceği Alt Boyutlarının Birbiriyle İlişkisi

		1	2	3	4	5
1. Durumluk Kaygı		1				
2. Sürekli Kaygı	r	0,628**	1			
	p	0,000				
3. Kariyer Uyumluluğu	r	- 0,307**	- 0,407**	1		
	p	0,000	0,000			
4. Kariyer İyimserliği	r	- 0,436**	- 0,437**	0,705**	1	
	p	0,000	0,000	0,000		
5. Bilgi	r	- 0,274**	- 0,292**	0,398**	0,450**	1
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	

** p<0,01; N=254

Nicel değişkenlerin birbirleriyle ilişkisini incelemek amacıyla pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Korelasyon katsayıları 0.00-0.19 ilişki yok ya da önemsenmeyecek düzeyde ilişki, 0.20-0.39 zayıf ilişki, 0.40-0.69 orta düzeyde ilişki, 0.70-0.89 kuvvetli ilişki, 0.90-1.00 çok kuvvetli ilişki olarak yorumlanmıştır (Alpar 2012). Tablo 4'te görüldüğü gibi durumluk kaygı ile sürekli kaygı arasında pozitif yönde orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Katılımcıların durumluk kaygı durumlarının kariyer uyumluluğu ve bilgi alt boyutuyla negatif yönde zayıf düzeyde ve kariyer iyimserliği alt boyutu ile negatif yönde orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Katılımcıların sürekli kaygı durumları ile kariyer uyumluluğu ve kariyer iyimserliği alt boyutu arasında negatif yönde orta düzeyde, bilgi alt boyutu ile negatif yönde zayıf düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki vardır. Katılımcıların sürekli kaygı durumları arttıkça kariyer geleceği tutumları da azalmaktadır.

Tablo 5. Katılımcıların Durumluk Kaygı, Sürekli Kaygı Durumlarının İş Bulma İncancına Göre Analizi

	İş Bulma İncancı	Ortalama	St. Sapma	t	p
Durumluk Kaygı	Evet	42,7	11,99	-3,678	0,000
	Hayır	48,61	12,64		
Sürekli Kaygı	Evet	43,72	8,51	-2,539	0,012
	Hayır	46,68	9,52		
Kariyer Uyumluluğu	Evet	3,89	0,61	2,988	0,003

	Hayır	3,66	0,56		
Kariyer İyimserliği	Evet	3,76	0,62	4,081	0,000
	Hayır	3,43	0,62		
Bilgi	Evet	3,29	0,79	2,498	0,013
	Hayır	3,01	0,92		

Tablo 5'te görüldüğü gibi iş bulma inancı olmayan katılımcıların durumluk kaygı düzeyleri iş bulma inancı olanlara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek çıkmıştır. Katılımcılardan iş bulma inancı olmayanların sürekli kaygı durumları iş bulma inancı olanlardan anlamlı derecede yüksek çıkmıştır. Yine katılımcılardan iş bulma inancı olanların kariyer uyumluluğu, kariyer iyimserliği ve bilgi alt boyutlarında iş bulma inancı olmayanlara göre tutumları istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek çıkmıştır. İş bulma inancı olanların kariyer geleceği tutumlarının daha iyi olduğu söylenebilmektedir.

VI. Sonuç

Günümüzde üniversite sayıları ve üniversitedeki bölümlerin sayıları her geçen gün artış göstermektedir. Bu durum üniversite mezunu nitelikli kişilerin artış göstermesine olanak sağlamaktadır. Fakat üniversite mezunu kişilerin iş bulma olanakları da her geçen gün zorlaşmaktadır.

Katılımcıların %79,9'unun kadın olduğu tespit edilmiştir. Sağlık hizmetleri alanındaki bölümleri kadınların daha çok tercih etmesinden kaynaklandığını söylemek mümkündür. Bunun yanı sıra araştırma verileri doğrultusunda yapılan analiz sonucunda istatistiksel olarak anlamlı sonuçların olduğu tespit edilmiştir. Buna göre kadınların durumluk ve sürekli kaygı durumları erkeklerden anlamlı derecede yüksek çıktığı görülmektedir. Bunun yanı sıra erkeklerin kariyer geleceğinden bilgi alt boyutuna olan tutumları kadınlardan anlamlı derecede yüksek çıkmıştır. Fizyoterapi programı İlk ve Acil Yardım programına göre anlamlı derecede yüksek durumluk kaygıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların kaygı düzeyleri arttıkça kariyer gelecekleri tutumları azalmaktadır. Katılımcıların durumluk kaygıları arttıkça sürekli kaygı durumları da artmaktadır. İş bulma inancı olan katılımcıların sürekli ve durumluk kaygı durumları daha az ve kariyer geleceği tutumlarının daha iyi olduğu söylenebilmektedir. Bu nedenle üniversite öğrencilerinin kariyerlerine doğru yön verebilmeleri için kaygı durumlarını azaltan faaliyetlerin yapılması gerekmektedir. İş hayatlarına daha doğru yön vermeleri için rehberlik hizmetlerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir. İş fırsatlarının artırılması ve iş imkanlarına göre üniversite kontenjanlarının entegre olması gerekmektedir.

Araştırma verileri doğrultusunda yapılan analiz sonucunda bazı anlamlı olmayan sonuçlar da bulunmuştur. Gelecekte yapılacak olan araştırmalarda daha fazla kişiye ulaşarak yapılacak araştırmalarla yeni bulgulara ulaşılabilir. Bunun yanı sıra araştırma kapsamına farklı alanları ilişkilendirerek literatüre katkı yapılabilir.

KAYNAKÇA

- ALPAR, R. (2012). Uygulamalı İstatistik ve Geçerlik-Güvenirlilik. 2. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- BASMACI, G., TEKTAŞ, M., TEKTAŞ, N. ve ÖZ CEVİZ N. (2017). Kaygı Düzeylerini Etkileyen Faktörler: Önlisans Öğrencileri ve Mezunları Üzerine Bir Araştırma. *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi*, 18.
- ÇETİN GÜNDÜZ, H. ve NALBANTOĞLU YILMAZ, F. (2016). Lise Öğrencilerinin Kariyer Kaygılarını Belirlemeye Yönelik Ölçek Geliştirme Çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3).
- KALAFAT, T. (2012). Kariyer Geleceği Ölçeği (KARGEL) Türk Örneklemini İçin Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(38).
- KARA, H. ve ACET, M. (2012). Spor Yöneticilerinde Durumluk Kaygının Otomatik Düşünceler Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 7(4).
- KARA, H., TOKAT, B. ve KARABACAK, M. (2013). Teknolojik Değişimin İş Görenler Üzerinde Yarattığı Kaygı (Durumluk-Sürekli) ve Kökenlerinde Bulunabileceği Düşünülen Bazı Demografik Değişkenler Üzerine Bir Araştırma. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkishor Turkic*, 8(12).
- MOHAN BURSALI Y. ve BAYRAK KÖK S. (2018). İnsan Kaynaklarında Değişimin Yeni Yönelimi: Kariyer Yönetimi. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 5(3).
- NACAR, E., İMAMOĞLU, O., KARAHÜSEYİNOĞLU, M.F. ve AÇAK, M. (2011). Hentbolcuların Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından Araştırılması. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 6(1).
- ÖNER, N. ve LE COMPTE, A. (1983). Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayını.
- ROTTINGHAUS, P. J., DAY, S. X. ve BORGAN, F. H. (2005). The Career Futures Inventory: A Measure of Career-Related Adaptability and Optimism. *Journal of Career Assessment*, 13(1).
- SAHRANÇ, Ü. (2008). Bir Durumluk Akış Modeli: Stres Kontrolü, Genel Öz-Yeterlilik, Durumluk Kaygı, Yaşam Doyumu ve Akış İlişkileri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16.
- SHARF, R.S. (2017). Kariyer Gelişim Kuramlarının Kariyer Danışmasına Uygulanması. Çev. Feride Bacanlı ve Kemal Öztemel. 1. Baskı, Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- SPIELBERGER, C.D., R.C. GORSUCH, ve R.E. LUSCHENE. (1970). Manual for the State-Trait Anxiety Inventory. California: Consulting Psychologists Press.
- SPIELBERGER, C.D. (1972). Needed Research on Stress and Anxiety A Special Report of the USOE-Sponsored Grant Study: Critical Appraisal of research in the Personality- Emotions Motivation Domain. Texas Christian University Institute of Behavioral Reserach. Washington: Office of Education (DHEW).
- Türk Dil Kurumu, (2019). <https://sozluk.gov.tr/> (04.09.2019).
- UMUZDAŞ, M.S., TÖK, H. ve UMUZDAŞ S. (2019). An Examination of the Performance Anxiety Levels of Undergraduate Music Teaching Students in the Instrument Exams According to Various Variables (Case of Tokat Proince). *International Journal of Higher Education*, 8(4).